

Nekateri problemi in naloge zadružništva v celjskem okraju

Nahajamo se v času, ko naši delovni kmetje razpravljajo na zborih volivcev, kakor tudi na predvolilnih sestankih Osvobodilne fronte o vseh mogočih vprašanjih, ki danes zadevajo naše kmetijstvo in našo socialistično graditev sploh. Prav bi bilo, če bi frontne in ostale množične organizacije temeljito izkoristile zimski čas za čim temeljitejšo obravnavo, kaj vse bo potrebno v njihovem kraju, da se v okviru splošne kmetijske zadruge pokrene širša akcija za obnovo in napredek našega kmetijstva. O stanju v zadrugah ter o nalogah le-teh pa bi morali razpravljati tudi v predvolilni aktivizaciji. V kmetijstvu imamo opravka s tisoči drobnih proizvajalcev, ki so doslej v proizvodnji nastopali neorganizirano, ne upoštevajoč znanstvene, agraroteknične izsledke, ki bi nam v naši tako zaostali kmetijski proizvodnji mnogo koristili.

V zadnjem času je bilo na področju okraja Celje-okolica več sektorskih združnih posvetovanj, kjer so obravnavali razne probleme našega zadružništva. Ta posvetovanja so pokazala, da je v splošnih kmetijskih zadrugah še vrsta problemov in raznih pomanjklivosti, ki onemogočajo hitrejši razvoj zadrug. Trdimo pa lahko, da so posvetovanja prinesla zadovoljive rezultate. Predstavniki posameznih zadrug so izmenjali svoje dosedanje izkušnje, na osnovi obširne debate so bili sprejeti tudi ustrezni sklepi. Največ razprave je bilo o vprašanju obnove sadjarstva in vinogradništva v vinogradniških predelih. Predstavniki zadrug so podali ugotovitve, da sta prav ti dve panogi našega kmetijstva potrebni čimprejnejše obnove. V zvezi s tem se je obravnavalo tudi vprašanje organizacije posameznih pospeševalnih odsekov. Dosedanja praksa je namreč bila ta, da so posamezne splošne kmetijske zadruge imele celo vrsto raznih odsekov, ker so jih ustanovljale ne glede na gospodarske potrebe kraja. Zaradi tega so se marsikje odseki izrodili. Zato je bil osvojen sklep, da bodo posamezne zadruge imele le tiste odseke, ki glede na gospodarske prilike oziroma vrsto kmetijske proizvodnje pridejo v prvi vrsti v poštev. Organizacija odsekov je različna.

Največ odsekov je na žalost samo na papirju. To je posebno tam, kjer se zadruga peča samo s trgovino. Najbrž bi bilo prav, če bi pri vseh tistih odsekih, ki predstavljajo glavne panoge kmetijstva v določenem kraju, imeli ožje odbore — nekake organe — ki sicer ob obstoječi zakonitosti ne morejo biti pravne osebe, vendar pa lahko ogromno pomagajo s svojimi predlogi upravnim odborom, z raznimi — tudi strokovnimi nasveti — pa svojemu članstvu.

Doslej še ni v celoti rešeno vprašanje članstva v zadrugah. Po sedanjih podatkih je vključeno v kmetijske zadruge na področju mesta in okoliškega okraja 23.200 članov. Tu seveda niso všteti samo družinski poglavarji, temveč tudi družinski člani. Kmečkih gospodarstev pa je v zadrugah vključenih 91% od skupnega števila kmečkih gospodarstev. Sicer pa nekatere zadruge še sedaj nimajo točnega pregleda nad številom svojih članov. Zadruge so sprejele sklepe, da bodo do novega leta v celoti uredile vprašanje njihovega članstva in združnih deležev. Skoraj vse zadruge (razen 5) so na letošnjih občnih zborih sprejele sklepe, da se povšajo združni deleži. V največ primerih so deleži zvišani na 1000 dinarjev, le 14 zadrug je deleže dvignilo na 500 ali 300 dinarjev. Toda nekatere zadruge niso doslej sprejele nobenih konkretnih zaključkov, kako in v kakšnem času naj članstvo povšane deleže vplača. Med najboljšje spadajo v tem pogledu KZ Loče, Zreče, Skomarje, Prebold, Braslovče, Podčetrtek in še nekatere. Te zadruge so doslej pobrale zvišane deleže skoraj v celoti. Nekatere kmetijske zadruge se izgovarjajo, da pri njih ni potrebno zvišati deležev, češ da imajo dosti lastnih sredstev. Tak primer je v KZ Vransko, ki je sicer finančno dobra zadruga, ker ima dobro organizirano trgovino, oziroma je ta zadruga organizirana samo kot trgovina ter se s proizvodnjo zelo malo ukvarja. Ima sicer strojni odsek, dva traktorja, ki pa izključno služita samo trgovinski dejavnosti, kar ni popolnoma v redu z ozirom na to, da bi sredstva za mehanizacijo morala služiti v prvi vrsti potrebam kmetijske proizvodnje. Prav bo, če bodo vse zadruge do novega leta uredile v celoti vprašanje članstva in pobrale od članov zvišane deleže. Ponekod so deleže pobrali na ta način, da so se s člani sporazumeli, da vplačujejo deleže v obrokih največkrat iz izkupička za prodano blago zadrugi. Na ta način so skoraj vse zadruge v Savinjski dolini deleže že pobrale.

Nekatere zadruge, med njimi Braslovče, Gomilsko, Zreče itd. imajo že zelo dobre hranilno-kreditne odseke. To je zelo pozitivno z ozirom na dejstvo, da s tem zadruge sebi ustvarjajo večjo finančno podlago za boljše poslovanje, hkrati pa ima članstvo le-tu najbolj varno naložen denar, ki se mu tudi obrestuje. Bilo bi zelo priporočljivo, če bi zadruge in naše organizacije v večji meri zainteresirale kmetovalce za to, da vlagajo denar kreditnim odsekom

pri KZ, ker s tem veliko pomagajo tudi pri gospodarski krepitvi zadruge. Ponekod obstoja pri posameznikih mnenje, da se z nalaganjem denarja v kreditne odseke daje podatke o višini dohodkov posameznih gospodarstev in s tem možnost obdavljenja. Tak dvom je seveda neupravičen, kajti sredstva, ki jih posameznik naloži v kreditni odsek, niso merilo za obdavljenje.

Več pozornosti bodo morale zadruge posvetiti strojnemu odsekom in čuvanju strojev. So primeri, da se stroji ne čistijo, da ni urejeno vprašanje uslug, tako da ponekod cena strojnim uslug ne doseže niti amortizacije. Priporočljivo bi bilo, da bi bile cene uslugam take, da bi se krila amortizacija in da bi stroji prinašali zadrugi tudi delno akumulacijo, kajti treba je misliti na širšo mehanizacijo. Pri tem je seveda paziti na to, da bo strojno delo cenejše od ostalega. To je seveda stvar gospodarstvenega računa vsake posamezne zadruge. Zadruge v celjskem okoliškem okraju imajo 105 traktorjev. V letošnjem letu je bilo nabavljeno 52 traktorjev znamke Steyer. Poleg tega je nabavljeno 14 motornih kosilnic, vrsta ročnih in motornih škroplilnic itd. Vse premalo je škroplilnic z ozirom na potrebe škropljenja sadnega drevja proti ameriški kumarji. Ni pravilno, da nekatere zadruge odklanjajo traktorske priključke. Traktor naj bi zadrugi ne služil samo za prevoz. Sicer je pravilno, da se zadruga poslužuje lastnega prevoznega sredstva za trgovinske in ostale potrebe, toda v prvi vrsti naj bi traktor služil za proizvodnjo, oranje, košnjo in ostala dela. Nekatere zadruge so to dobro razumele, toda so primeri, n. pr. KZ Podčetrtek, ki doslej skoraj ni uporabljala traktorja za poljska dela, temveč le za prevoze. Nekatere zadruge nimajo strojnih lop, tako da ležijo stroji razmetani, propadajo, ni evidence o uporabi itd.

52 splošnih kmetijskih zadrug v okraju ima tudi posestva. Skoraj vsa so v letošnjem letu dosegla večje uspehe od lanskoletnih. Toda še vedno gospodarimo na združnih posestvih primitivno, bavimo se z vsemi mogočimi panogami, rentabilnimi in nerentabilnimi. — Zadrugo posestvo je tisto, ki naj se bavi z vsem, od živinoreje do sadjarstva in preko vseh poljedelskih kultur. Koristno za zadruge bi bilo, da bi se v svoji proizvodnji specializirale na tiste kmetijske panoge, ki so najrentabilnejše, oziroma so lahko največja opora kmetu v njegovi proizvodnji. Tu je vprašanje trsnice, drevesnice, pridelovanje semenjskega materiala, nastajanje mlekarjski obrati, plemenilne postaje itd. Priporočljivo bi bilo, da bi zadruge prišle na svojih posestvih urejati večje plan-tažne nasade, sadjarske in vinogradniške, kar je seveda odvisno od strukture, kvalitete in lege zemlje ter ostalih pogojev. Prav tako bo potrebno urediti način nagrajevanja delavcev, zaposlenih na posestvih KZ v smislu gospodarskega računa, ki bi si ga naj zadruge za prihodnje leto čimprej ustvarile.

Država je v letošnjem letu v veliki meri podprla kmetijsko zadružništvo z dolgoročnimi krediti. To je brez na-

daljnega velik korak naprej. Tako so delovne in splošne zadruge prejele v letošnjem letu 34 milijonov dinarjev kredita za nabavo opreme. V letošnjem letu je bilo iz kreditov in lastnih sredstev zadrug nabavljenih strojev v vrednosti 91 milijonov dinarjev. Za gradnjo so zadruge prejele 25 milijonov dinarjev. Gre predvsem za dograditev že na pol zgrajenih združnih objektov. Te objekte bi morali kmalu dograditi, da si tako zadruge čimprej ustvarijo gospodarsko bazo. Kredite je treba izkoristiti najpozneje do 1. aprila 1953. Nekatere zadruge jih zelo slabo koristijo, to se pravi, da tudi ne delajo v redu. Kritizirati je upravni odbor KZ Petrovčice, ki doslej še ni ukrenil ničesar, kljub temu, da ima kredit na razpolago že skoraj dva meseca. Gradbena sezona gre h kraju in bo treba pohiteti. Kako bomo koristili kredite? Kar najskrbneje bomo morali šediti z materialom in organizirati delovno silo na prostovoljni osnovi. Nekatere zadruge bodo v investicije za gradnjo vložile del lastnih sredstev. Zelo dobro so organizirali gradnjo združnega objekta v Grižah zato, ker so pokazali poleg zadruge polno razumevanje za gradnjo tudi občinski komite KPS, občinski odbor OF in ljudski odbor.

Precejšnji krediti so dodeljeni zadrugam za obnovo vinogradništva in sadjarstva. Gre za nove plantaže in ostale nasade, ki bi jih bilo organizirati na večjih kompleksih. Naša gospodarska graditev zahteva vedno več strokovnega znanja. Skoraj od vsakega človeka se zahteva z ozirom na njegovo delovno mesto določena izobrazba. V našem kmetijstvu, ki je tako zelo pestro, pa je strokovna vzgoja marsikje zastopljena, kljub temu, da se dnevno srečujemo s številnimi problemi. Zato so se zadruge zavezale, da bodo v sodelovanju z odbori OF in ljudsko prosveto zimski čas izkoristile za to, da bodo organizirale izobrazevalne tečaje. Zadruge bodo prispevale finančna sredstva za honorarje in potne stroške predavateljev. Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov pa bo pri tem pomagalo, kjerkoli bo to potrebno. Priporočljivo bi bilo, da vse zadruge k temu čimprej pristopijo, odbori OF lahko tu dosti pomagajo.

Večina zadrug je sprejela obveznost za medzadružno tekmovanje v počastitev VI. kongresa KPJ. Kdo bo med nagrajenimi, še ni znano. Najresnejši kandidati so: KZ Prekopa, KZ Petrovčice, KZ Vitanje, KZ Šentjurji, KZ Loče in KZ Zreče.

Prav bi bilo, če bi o združnih problemih temeljito razpravljali na izrednih občnih zborih, ki bodo po vseh zadrugah v zvezi z volitvami delegatov v okrajni zbor proizvajalcev, v katerem je naše kmetijstvo zastopano z 10 člani. Ti zbori bodo izvedeni najkasneje do 9. novembra.

Nakazni problemi naj bi služili za razpravo v našem zadružništvu v času, ko naše delovno ljudstvo vraga vse svoje sile za zgraditev socializma in prav sedaj v počastitev VI. kongresa naše slavne KPJ. Franc Lubej.

Resnica o »siromakih« v Rečici ob Savinji

Na zboru volivcev v Rečici ob Savinji so razpravljali v glavnem o IV. akontaciji na dohodnini, niso pa dosegli svojega namena. Ogledimo si vzroke. Večina volivcev, ki so imeli namen razpravljati o pravilnem ali nepravilnem predpisu davkoplačevalcem, ni prišla do besede, ker so s hrupom govorili le volivci, kot je Kolenc Viktor, ki je bil razlaščen žage v Spodnji Rečici. Po njegovi izjavi na zboru volivcev je to nezakonito. Dalje Matek Anka, katere oče je bil razlaščen po Zakonu o agrarni reformi za 72 ha zemlje. Le-ti so dajali predloge, ki niso umestni za zbor volivcev, še manj pa koristni za skupnost.

Matek Anka je predlagala, da se naj vnese v zapisnik sklep, »da so nekateri davkoplačevalci tako izčrpani, da si ne morejo nabaviti potrebnih stvari za življenje«. Kaj je hotela doseči s svojim predlogom, je jasno, ker je sovražno nastrojena proti današnji socialistični ureditvi. Na zahtevo volivcev, da naj svoj predlog utemelji z nekaj primeri, je Metkova izjavila, da sama ne trpi pomanjkanja, javila pa se je Vršnjak Marija iz Št. Janža. Večina volivcev je njene navedbe o siromaštvu in pomanjkanju takoj spoznala za smešne.

Vršnjak Marija je posestnica, vdova, ima 2 moški in 4 ženske delovne sile. Posestvo v skupni izmeri 13,57 ha, od tega njiv 3,75 ha, travnikov 5,01 ha in gozdov 2,63 ha. Ima lastno žago, 2 konja, 4 glave goved, 8 prašičev in najmanj 20 komadov perutnine. Dohodek posestva v letu 1951 je bil ocenjen na 195.000 dinarjev. Posestvo je v nižinski legi. Vir dohodkov ima od poljedelstva, živinoreje, gozdarstva in voženj, vendar Vršnjak Marija ne izpolnjuje obveznosti do države tako, kot bi bilo potrebno.

Matek Anka, ki je sedaj lastnica posestva, ki je bilo razlašeno z agrarno reformo in je po poklicu učiteljica, je

dalje predlagala občinskemu ljudskemu odboru Rečica, naj poskrbi za revnega Jerman Jožeta iz Trnovca, da bi si pridobil pravico do pokojnine, ter izrazila svoje čustvovanje, obenem pa se zgražala, kako to, da občinski ljudski odbor takih vprijočitih stvari ne vidi. Občinski ljudski odbor je za pokojnino Jerman Jožeta že predhodno poskrbel. Prošnja je bila namreč že vložena in dana v rešitev pristojnemu organu. Vprašal pa bi Matkovo, ki ima dovolj šolske izobrazbe, zakaj ona ni pomagala Jerman Jožetu vsaj z nasvetom ali mu napisala prošnjo za priznanje pokojnine? Od nje ni dobil še nikake pomoči. Če ima toliko socialnega čuta, zakaj odpoveduje stanovanje družini Polak, ki je v resnici tako slabo, da bi se moral občinski ljudski odbor o tem več brigati.

Delovni ljudje Rečice poznajo take Matke in Zlebnike, ki mislijo, da je prišel čas, da bodo zopet izkoristevali. Matkovi in podobni naj si zapomnijo, da so njihovi zlati časi. Živeti na račun drugih, minili in takih časov naj več ne pričakujejo od nikoder, ker delovno ljudstvo tega ne bo dovolilo.

N. F.

JEZIKOVNI TEČAJI LJUDSKE UNIVERZE V CELJU

Kakor v drugih večjih mestih v Sloveniji, se bodo vsi jezikovni tečaji za tuje jezike tudi v našem mestu, in sicer se lahko prijavijo zainteresenti za naslednje jezike: slovenski, angleški, francoski, italijanski, nemški, ruski, češki in esperanto. Tečaji so zbirni in nadaljevalni. Mnogi se zanimajo za stenografijo in če bo zadosti prijavljenec, se bo poučeval tudi ta predmet. Vpisovanje se vrši v tajništvo II. gimnazije in v Ljudski knjižnici. Stroški za tečaj so minimalni. Vsi tisti, ki so se že vpisali v jezikovni tečaj, naj si ogledajo rasporeditev ur oziroma dnevno pouka na oglašni deski v II. gimnaziji spodaj v veli, in sicer v dneh 1., 2. in 3. novembra.

Kako je s plačevanjem davkov v Celju

GOSTILNICA IMAJO SE VEČJE VSOTE NEPORAVNANEGA DAVKA

Plačevanje davčnih obveznosti predstavlja družbeno in državljansko dolžnost. Zavest o tej dolžnosti pa ni povsod enaka. Socialistični sektor, naši delavci, vplačujejo akumulacijo pravočasno in v določenem roku, se trudijo, da izpolnijo svojo dolžnost do družbe. Prav zaradi tega je treba v obliki nekakega javnega pogovora povedati, kako pa privatniki izvršujejo svojo državljansko dolžnost in želimo, da bi se tudi drugi udeležili takih časopisnih razprav in povedali svoje želje in predloge.

V Celju imajo največje zaostanke gostilničarji in nekateri prosti poklici. Ti dolgujejo že 2.300.000 din, medtem ko nekateri obrtniki in kmetje skupno niso poravnali še 2.400.000 din. Nabralo pa se je zaradi tega toliko, ker so predvsem gostilničarji in obrtniki, takoj ko so dobili odmero, vložili pritožbe. To pa ne toliko zaradi resničnega stanja plačilne nezmožnosti, temveč z namenom, da bi zavlačevali plačilo davka. Večino teh pritožb pa je v celoti zavrnilo tudi ministrstvo za finance. Ugodno rešitev so dobile le tiste pritožbe, ki so bile takega spregleda resnično potrebne.

Omenili bomo nekaj primerov takih »pritožnikov«, ki so z neresničnimi prijavami hoteli prikriti dohodek in oskudovati našo socialistično skupnost. Krojač Kučan Dezider iz Zidanškove ulice je v davčni prijavi napisal, da je zaslužil v vsem letu 1951 »reci in piši« 27.000 din, to se pravi, mesečno samo 2300 din. To prijavo davčna komisija sploh ni mogla obravnavati, kajti očitno zasmehovanje ukrepov naše ljudske oblasti ne more biti podlaga za to.

Zelo »slabo in bedno« življenje ima kovaški mojster Seško Jožef, ki je v prvotni prijavi navedel, da je v letu 1951 zaslužil komaj 18.380 din ali 1500 dinarjev mesečno. Res čudno, kako se je preživljala njegov štiričlanska družina? Novo kovačnico so mu pa postavili »skrajše iz pravljice«? Jurkovič Lojze, avtokaroser iz Ostrožnega, ki je v letu 1951 imel toliko dela, da je zaposloval tudi šušmarje, je »pomotoma« navedel le 58.000 din letnega dohodka. Kako živi z družino in kje jemlje denar za dograditev nove delavnice, je »tajnost«.

Davčna prijava Filipič Antona, pasarja iz Zidanškove ulice, je zasmeh resnici, saj v njegovi donosni zlatarski delavnici lahko zasluži mnogo več kot ostali obrtniki. Prijavil pa je za vse leto 48.000 din čistega dohodka.

Podobne prijave o dohodku za leto 1951 so vložili še naslednji gostilničarji:

Belaj Matevž 41.470 din, Ota Lovrenc 53.674 din, Pantner Anica 44.250 din itd. čistega dohodka.

S takimi člani naj se temeljito pogovori obrtna in gostinska zbornica. (Kaj le mislijo ti ljudje, da so naši predstavniki ljudske oblasti toliko nerazgledani, da bi takim pravljicam nasledili? — Op. ur.)

Seveda teh pojavov ne smemo popoševati na vse davkoplačevalce, čeprav so obrtniki v 85 odstotkih dali neresnične prijave in je davčna komisija morala upoštevati nove izračune. Tudi na te izračune in odmere so se Jurkovič, Filipič, Seško in še nekateri pritožili na ministrstvo za finance. To pa je tako izkoriščanje demokratičnosti v zasebne interese odklonilo in zavrnilo pritožbe vseh, pa tudi tistih, ki so hoteli »ribariti v kalni vodi«.

Se ena zanimivost je pri tem. Nekatere pritožbe je napisal komercialni vodja tovarne SAD (tovarna za predelevo sadja) Koren Viljem. Kaj bo takemu vnetemu zagovorniku privatnega sektorja, ki ima slab odnos do skupnosti, dejal delovni kolektiv tovarne, ki se je toliko bojeval s težavami in kljub temu izpolnjuje svoje dolžnosti do skupnosti.

Zato je dolžnost vseh poštenih delovnih obrtnikov in drugih discipliniranih davkoplačevalcev, ki svoje državljanske dolžnosti v redu izpolnjujejo, da take primere obravnavajo pri svojih organizacijah. Skupnost ima pravico zahtevati od vseh, da prispevajo za skupni blagor po svojih zmoglostih. Če to zahtevamo od vseh, bomo zahtevali tudi od teh redkih, ki se izogibajo dati to, kar družbi pripada.

RAZSTAVLJALCI NA GOSPODARSKI RAZSTAVI SO DOBILI PRIZANJA

V ponedeljek popoldne so se v mali dvorani Doma OF zbrali predstavniki industrijskih podjetij, obrtniki in posamezniki iz Celja in okolice, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli k uspehu razstave. Odbor za proslavo 500-letnice je podelil vsem navzočim lena priznanja v obliki diplom ali pa denarnih nagrad, ki jih je Mestni ljudski odbor za nje pripravil. Tov. Cokan je kot zastopnik Gospodarskega sveta MLO podal analizo razstave, njene pozitivne in negativne strani ter finančni efekt, kakor tudi nakazal smer razstav, ki se bodo vršile v prihodnosti.

Frontovci iz Zreč so napovedali tekmovanje vsem občinskim odborom Osvobodilne fronte okraja Celje - okolica

Člani Fronte so na svojem sestanku v Zrečah, dne 26. X. 1952 sprejeli sklep o napovedi tekmovanja v času volitev v občinske odbore vsem občinskim odborom Osvobodilne fronte. Občinski odbor OF Zreče je bil pooblaščen, da sestavi naslednje tekmovalne točke tega tekmovanja:

1. Kateri občinski odbor OF bo najbolje pripravil zbor volivcev, zagotovil udeležbo volivcev in poskrbel, da bodo kandidati predlagani od OF sprejeti in izvoljeni.
2. Kje bodo predlagali najrealnejše plane, z največjim odstotkom lastnega prispevka finančnih in materialnih sredstev.
3. Kje bo budnost in razkrinkavanje sovražnika najbolj uspešno.
4. Kje bo borba za izvrševanje gospodarskih nalog najbolj odločna.
5. Kje bodo vse organizacije in društva sodelovale pri volitvah in kje bo delavski razred bolj zastopan v novih občinskih LO.
6. Kje bo OO OF čimprej osposobljen in odgovoren za izvedbo volitev in nadaljnje politično delo.
7. Kje bodo žene aktivno posegle v volilno borbo in kje bodo tudi v de-stojnem številu izvoljene.
8. Kje bodo najbolj izvedene volitve v zbor proizvajalcev.
9. Kje bodo dosegli večjo udeležbo v splošnih KZ in izkazali večji odstotek vplačanih deležev.
10. Kje bo Fronta tehnično najbolje izvedla volitve in najlepše okrasila volišča.
11. Kje bodo najprej 100% izvršili volitve, zabeležili najlepši končni izid in najhitreje dostavili material okrajni volilni komisiji.

TRDNO SMO ODLOČENI DO KRAJA BORITI SE ZA IZGRADNJO SOCIALIZMA, V KATEREGA NAS VODI NAŠA SLAVNA KP JUGOSLAVIJE VI. KONGRESU NAŠ BORBEN DELAVSKI POZDRAVI DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE USNJA - ŠOŠTANJ